

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Nestanoví-li obchodní zákon pro rejstřík vedlejšího závodu výjimky, jest nutno v každém případě, kde nařizuje zákon zápis do obchodního rejstříku, opovědi tento zápis nejen u soudu závodu hlavního ale i u každého soudu závodů pobočných a to pro každý pobočný závod (filiálku) zvláštním podáním. To platí i při každé změně členů správní rady akc. společnosti, ať nastala vystoupením nebo úmrtím.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 10. března 1927 RI 1150/26. Krajský soud v Litoměřicích. Firm 3062/26.)

Akciové společnosti resp. její správní radě uloženo bylo rejstříkovým soudem, aby ohlásila výmaz člena správní rady ku zápisu do obchodního rejstříku ohledně všech odštěpných závodů a to pro každou filiálku zvláštním podáním.

Stížnosti proti usnesení tomu podané rekursní soud nevyhověl. Odůvodnění:

Nelze přisvědčiti rekurentce, že výmaz člena správní rady není změnou toho rázu, kterou má na mysli čl. 212 obch. z. a kterou zvláštním podáním i soudům odštěpných závodů je oznámí.

Dočasně členové správní rady musejí býti i u soudu pobočného závodu opovězeni k zápisu do obchodního rejstříku a z toho plyne, že i každá změna ve složení správní rady musí býti řádně opovězena u soudu pobočného závodu. Že tomu tak, nepochybně plyne z ustanovení čl. 233 obch. z., který kategoricky předpisuje, nerozoznává mezi hlavním a pobočným závodem, že každá změna ve správní radě musí býti řádně k obchodnímu rejstříku opovězena.

Takováto opověď může se státi jen zvláštním podáním u každého soudu pobočného závodu, jak plyne z § 10 úv. zák. k obch. zákonu, §§ 21 a 22 min. nař. z 9. března 1863 č. 27 ř. z.

Analogie § 60 zák. ze 6. března 1906 č. 58 ř. z. rekurentka právem se dovoláváti nemůže, poněvadž tu jde o speciální zákon tedy výjimečný předpis, jenž analogicky užíván býti nemůže. Právem proto vyzval první soud, aby výmaz člena správní rady opověděla ohledně každé filiálky zvláštní opovědí. Při tom se podotýká, že nerozhoduje, že všechny filiálky mají stejné znění firemní jako závod hlavní, neboť tím se na věci samé, že existuje více filiálek, ničeho nemění.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl. Odůvodnění:

Napadené usnesení, jímž potvrzeno byl usnesení rejstříkového soudu, není ve zřejmém odporu ani se zákonem ani se spisy, není také zmatečné a nemohlo proto dovolacímu rekursu pro nedostatek podmínek § 16 cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. býti vyhověno.

Ku správným důvodům napadeného usnesení se dodává: Dle čl. 212 obch. z. jest pobočný závod akciové společnosti opověděti k zápisu do obchodního rejstříku soudu vedoucího rejstřík, v jehož obvodě má pobočný závod své sídlo. Dle čl. 233 obch. z. jest opověděti k zápisu do obchodního rejstříku každou změnu členů představenstva.

Obchodním rejstříkem jest rozuměti, pokud zákon sám nerozoznává, každý obchodní rejstřík, v němž je zapsána firma podniku, tudíž jak rejstřík hlavního závodu tak i rejstřík závodu vedlejšího.

Neustanovuje-li tedy zákon pro rejstřík vedlejšího závodu výjimky, nutno v každém případě, kde nařizuje zákon zápis do obchodního rejstříku, opověděti tento zápis k oběma rejstříkům.

Dle čl. 212 odst. 2. obch. z. musí opověď k zápisu vedlejšího závodu obsahovati vše, co jest stanoveno v čl. 210 odst. 2. obch. z., tedy také firmu a důsledkem toho i členy představenstva k firmování oprávněné a jich ověřené podpisy.

Je-li pak dle čl. 233 obch. z. nutno opověděti k zápisu každou změnu představenstva, musí se tak státi i k rejstříku závodu vedlejšího. Změnou jest však také, odpadne-li některý z dosavadních členů představenstva, ať již vystoupením nebo smrtí. Změnu lze pak opověděti jen řádnou opovědí.

Nepřípustné jsou dodatky ve firmách, které neslouží k bližšímu označení osoby neb předmětu závodu, nýbrž z důvodů konkurenčních voleny, jsou způsobilé klamati obecnostvo; (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 24. března 1927 RI 62/27. Obchodní soud v Praze. Firm 14964/26.)

Opověď firmy byla žadateli rejstříkovým soudem vrácena ku vypuštění dodatku do znění firmy poiatého, poněvadž dodatek ten neslouží ani ku bližšímu označení závodu ani k bližšímu označení osoby, nýbrž způsobily klamati obecnostvo.

Stížnosti rekursní soud z těchto důvodů nevyhověl:

Rekurenti správně uvádějí čl. 15 obch. z. jakožto pramen, dle něhož jest posuzovati přípustnost dodatků ke formě, a správně též vystihli, že dodatky ty jsou přípustny jen tehdy a potud, pokud slouží ku bližšímu označení závodu neb osoby.

Rejstříkový soud ze správných důvodů dovedl nepřipustnost zvoleného dodatku do firmy rekurentů.

Tvrzení opovědi, že rekurenti dali zapsati do známkového rejstříku ochrannou známku téhož znění u obchodní a živnostenské komory v Praze, jest vyvráceno správou této komory a naopak jest prokázáno, že tuto slovní ochrannou známku má zapsánu jiná firma pro své zboží.

Okolnost, že žadatelé mají firmu v Berlíně stejného znění, ovšem bez dodatku, že ale tato firma má zapsánu známku zboží v Berlíně téhož znění, jak žádají mítí zde dodatek ve firmě zdejší, jest, ačkoli to vůbec prokázáno není, pro zdejší rozhodnutí bezvýznamnou, právě tak jako okolnost, zda berlínský rejstříkový soud dovoluje používání dodatku tohoto znění ve firmě tamní.

Správně také poukázal soud první na to, že zmíněným dodatkem není závod rekurentův blíže určován, nýbrž naopak má býti vzbuzováno zdání, jako by šlo o filiálku nebo reprezentaci závodu, která zmíněným dodatkem své zboží vráběně označuje a která jest zde již v konsumentních kruzích známa a zavedena.

Zda jeden ze žadatelů vedl již dříve nějaký závod neprotokolovaný s oním označením, jest rovněž nerozhodno, poněvadž firma toho znění zapsána nebyla a nebulo tudíž o její přípustnosti vůbec rozhodnuto a teprve nyní jako nový samostatný podnik se opovídá.

Neslouží tedy zvolený dodatek účelně ve čl. 16. obch. z. naznačeným, nýbrž jest naopak z důvodů konkurenčních způsobilý klamati obecnostvo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu neshledav, že by usnesení v odpor vzaté bylo v odporu se spisy neb se zákonem anebo že by bylo stíženo zmatečností.

Není tu tedy podmínek § 16 cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.

Zápisy v obchodním rejstříku, přičítají se zákonu, nemohou se státi právoplatnými a soud, jak to vyjde na jevo, má z moci úřadu zjednatí nápravu (čl. 26. obch. z.). Podnět k tomu může dáti soudu kdokoliv, avšak do usnesení soudu, jímž náprava odepřena, může si stěžovati jen ten, kdo má na tom, aby proti právní stav byl změněn, **právní zájem**, tedy jen ten, jehož **právo** je zápisem nesprávným dotčeno. Pouhý konkurenční zájem nestačí. Zájemník může ovšem docílití opravy prostým upozorněním soudu aniž třeba žaloby.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 3. března 1927 RI 1125/26. Krajský soud v Mladé Boleslavi. Firm 2003/26.)

A žádal u rejstříkového soudu, aby majitel protokolované firmy »Xových kotelních rour výroba B. a spol.« byl přidružen k výmazu firmy tohoto znění, uváděje na odůvodnění toho, že v době, kdy nynější majitel této firmy přejímal závod, patent Xův, mající za předmět zvláštní výrobu kotelních rour, již neexistoval, ježto patent ten byl již v tom čase (1918) zrušen a proto mu neměl ani převod firmy té býti po rozumu čl. 23. obch. zák. povolen.

Rejstříkový soud odkázal žadatelův návrh na pořad práva.

Soud rekursní vyhověl stížnosti, usnesení rejstříkového soudu zrušil a uložil soudu I. stolice, aby ve směru mu naznačeném po zákonu jednal a nově se usnesl.

Odůvodnění: Ve svém návrhu uvedl stěžovatel, že nynějším majitelem firmy již od původu používána jest neodůvodněně firma do rejstříku zapsána. Jde tu tedy o případ čl. 26. odst. 2. obch. z., kde majitel používá firmy, která nebyla po zákonu utvořena a tudíž mu nepřisluší.

V takovém případě náleží však soudu rejstříkovému z moci úřední, vyšetřiti a zjišiti, zda tu jde o přestupek čl. 26. obch. z., jmenovitě byla-li firma proti zákonu utvořena a zjištili, že tomu tak, pak náleží jemu, účastníkům dle čl. 26. obch. z. dáti příslušné příkazy za účelem zjednatí pořádku.